

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **Ing. L. Ch.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Liborem Špundou
sídlem Masarykova třída 795/41, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2020, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Přerova (dále jen „magistrát“) z 1. 11. 2019, č. j. X. Magistrát tímto rozhodnutím uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni spáchání přestupku (dále jen „zákon o silničním provozu“).
2. Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že jako provozovatel vozidla RZ X (dále jen „vozidlo“) v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, neboť 16. 5. 2019 v 22.20 h na pozemní komunikaci I/47 v obci Přerov na ulici U Silnice poblíž domu č. X ve směru jízdy od obce Osek nad Bečvou směrem k obci Přerov nezjištěný řidič vozidla překročil

nejvyšší dovolenou rychlost pro jízdu v obci, stanovenou zákonem o silničním provozu na 50 km/h o 13 km/h (po odečtení odchylky měřicího zařízení ± 3 km). Tato rychlost byla žalobci naměřena automatizovaným technickým prostředkem RAMER10 T/18/0706, používaným bez obsluhy. Uvedeným jednáním nezjištěný řidič porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 téhož zákona.

3. **Žalobce v žalobě** namítal, že magistrát neměl řízení vůči žalobci vůbec zahajovat. Vozidlo užíval syn žalobce, k tomu byl způsobilý, měl řidičský průkaz. Vozidlo bylo zničeno 7. 6. 2019 při dopravní nehodě a syn žalobce při ní zemřel. Poté obdržel žalobce výzvu magistrátu k uhrazení určené částky nebo sdělení údajů o řidiči. Žalobce tyto údaje magistrátu písemně sdělil. Výzva neukládala žalobci, aby uvedl další tvrzení a označil důkazy, o tom nebyl žalobce poučen. Magistrát z evidence obyvatel zjistil, že označený řidič zemřel. I přes uvedené žalobcovo sdělení magistrát proti němu zahájil řízení o přestupku provozovatele, což bylo pro žalobce překvapivé. Žalobce v odporu proti příkazu a následně advokát při nahlédnutí do správního spisu vyličili rozhodující okolnosti a navrhli důkazy, zejména porovnání fotografie ze záznamu o přestupku a fotografie řidiče z evidence řidičů a výsledch žalobce. Magistrát ani žalovaný se s argumentací žalobce nevypořádaly a jejich rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Rozhodnutí je mechanické a formalistické. Žalobce bez právního vzdělání nemohl předvídat dva až tři kroky správního orgánu předem. Rozhodnutím byly porušeny zásady správního řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“).
4. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** k žalobním námitkám uvedl, že odpovědnost provozovatele za přestupek je objektivní a že v daném případě byla splněním formálních znaků přestupku naplněna i materiální stránka přestupku. Protože označený řidič vozidla zemřel, nemohl s ním magistrát zahájit řízení o přestupku, nemohl zjistit skutkový stav věci a věc přestupku odložil. Žalobce mohl předložit magistrátu důkazy i bez výzvy. Je na obviněném, aby v souladu s § 52 správního řádu označil důkazy na podporu svých tvrzení, a to i v případě, kdy označený řidič po spáchání přestupku před vydáním rozhodnutí zemře, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 5 As 64/2011-66. Označení řidiče provozovatele samo o sobě nepostačuje k uznání viny řidiče za spáchání přestupku. Označenému řidiči nemohl magistrát dát poučení, nemohl ho vyslechnout apod. Návrh na dokazování fotografiemi řidiče podal žalobce až v řízení o přestupku provozovatele vozidla, tedy pozdě. Žalovaný upozornil na to, že nebylo v kompetenci magistrátu vyžadovat fotografie z registrů a informačních systémů veřejné správy, např. z evidence obyvatelstva, jak požadoval advokát žalobce. Protože řidič, který měl spáchat přestupek, nebyl zjištěn, nemohlo dojít k zániku odpovědnosti za přestupek podle § 29 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), jestliže nevzniklo ani důvodné podezření označené zemřelé osoby a magistrát věc přestupku odložil podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky. Podle rozsudku NSS č. j. 6 As 231/2018-18 musí být provozovatel vozidla připraven nést případnou objektivní odpovědnost za jednání řidiče vozidla, pokud se ho nepodaří kontaktovat či prokázat odpovědnost za přestupek. Provozovatel je ten, kdo je tak zapsán v registru vozidel (rozsudek NSS č. j. 1 As 222/2017-45). Výzva provozovateli obsahovala všechny náležitosti podle § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu. V daném případě zde nebyly okolnosti, které by podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu vyloučily odpovědnost žalobce za přestupek

provozovatele vozidla. Magistrát nemohl vést přestupkové řízení s označeným řidičem vozidla. Samotné označení řidiče k uznání viny nepostačuje. K zastavení řízení o přestupku řidiče z důvodu jeho úmrtí nemohlo dojít, protože nebylo prokázáno, že označený řidič vozidlo řídil. Žalobce k tomu žádné důkazy nedoložil.

5. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
6. Krajský soud zjistil **ze správního spisu** následující a dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
7. Spornou otázkou bylo, zda měl magistrát po zjištění, že řidič vozidla zemřel, vyzývat žalobce k doplnění jeho sdělení na výzvu podle § 125h odst. 4 a 6 zákona o silničním provozu a provádět dokazování, zda řidičem vozidla byl označený řidič. Jinými slovy, spor byl o to, jestli byly splněny podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla.
8. Jak uvedl NSS ve svém rozsudku z 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, v bodě 15 a násl., *podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45). „Přednost“ odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku.*
9. *Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování, správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná delikttní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>).*

10. NSS se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku z 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21: *„Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.“*
11. Odpovědnost za přestupek provozovatele vozidla je konstruována jako objektivní (srov. rozsudek NSS č. j. 3 As 7/2014-21; k souladu objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidel – fyzických osob za drobné dopravní přestupky, u nichž je obtížné zjistit totožnost řidiče, s čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod srov. rozhodnutí o přijatelnosti Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 10. 2004, *Falk proti Nizozemí*, stížnost č. 66273/01).
12. Obdobnou otázkou jako v posuzovaném případě se zabýval NSS v rozsudku sp. zn. 3 As 298/2016 a dospěl v bodě 20 k závěru, že po zjištění úmrtí označeného řidiče vozidla správní orgán I. stupně nebyl povinen pokračovat ve zjišťování skutkového stavu ohledně přestupku řidiče vozidla. NSS uvedl, že *„správní orgán I. stupně byl totiž při svém šetření za účelem zjištění totožnosti řidiče aktivní nad rozsah svých povinností, neboť po zjištění úmrtí žalobcem označené osoby věc, v souladu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích a výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu (včetně rozsudku ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40, na něhož stěžovatel v kasační stížnosti také odkázal), neodložil a dále pokračoval v šetření přestupkového jednání“*. V souladu s tímto právním závěrem magistrát v posuzovaném případě postupoval a podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky věc přestupku řidiče vozidla odložil.
13. Výše uvedené závěry lze podpořit i odkazem na další právní závěry, týkající se charakteru přestupku provozovatele vozidla. Podle rozsudku NSS sp. zn. 2 As 272/2018 je proces podle § 125h zákona o silničním provozu obdobou blokového řízení. Podle rozsudku NSS sp. zn. 8 As 235/2018, nelze-li usvědčit řidiče vozidla vinným ze spáchání přestupku, nastupuje objektivní odpovědnost provozovatele vozidla.
14. Je třeba vzít dále v úvahu také to, že podle § 125g zákona o silničním provozu platí, že je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za přestupek podle § 125f zákona o silničním provozu (přestupek provozovatele vozidla), nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče vozidla. Řízení o přestupku lze zahájit, pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu. Zákonodárce tak zavedl pravidlo spočívající v určitém omezení či koncentraci, avšak s možností vyvinění provozovatele vozidla.
15. Podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Ani o jeden z případů se však v posuzovaném případě nejedná.

16. Podle rozsudku NSS z 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018-41, pojem provozovatele vozidla je v § 2 písm. b) zákona o silničním provozu, a § 2 odst. 15 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, vymezen na základě evidenčního principu. Postavení provozovatele vozidla a jeho odpovědnost za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu jsou spojeny se zápisem vlastníka nebo jiné osoby v registru silničních vozidel jako provozovatele vozidla, nikoli s pouhým vlastnictvím vozidla jako takovým. Je tedy nerozhodné, kdo je vlastníkem vozidla ve smyslu předpisů soukromého práva, podstatné je, kdo je jako provozovatel vozidla zapsán v registru silničních vozidel.
17. V rozsudku z 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21, NSS zdůraznil, že *„stěžovatel je vlastníkem vozidla, a z toho mu plynou i závazky soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru. Úmyslem zákonodárce v souvislosti s právní úpravou správního deliktu podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu bylo postihnout nastalý protiprávní stav, který byl způsoben provozem, resp. užíváním vozidla v rámci provozu na pozemních komunikacích. Objektivní forma odpovědnosti samotného provozovatele vozidla byla zakotvena zákonem proto, že provozovatel je jako vlastník vozidla z pohledu veřejného práva identifikovatelnou osobou, a protiprávní stav z provozu na pozemních komunikacích tedy nebude nepostihnut.“*
18. V rozsudku ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016-46, NSS uzavřel, že *„právní obrana provozovatele v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, není omezena jen na možnost prokázání liberačních důvodů podle § 125f odst. 5 tohoto zákona (pozn. NSS: nyní odst. 6), ale může spočívat též v popření naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu vymezených v § 125f odst. 1 a 2 ve spojení s § 125c a navazujícími ustanoveními zákona o silničním provozu, popř. v nesplnění procesních předpokladů pro zahájení tohoto řízení.“*
19. V posuzovaném případě s ohledem na charakter přestupku provozovatele vozidla tak, jak ho vymezil zákonodárce a judikatura, byl postup správních orgánů zákonný. Magistrát učinil nezbytné kroky ke zjištění osoby řidiče vozidla. Po zjištění jeho úmrtí a současně v situaci, kdy žalobce nesdělil kromě označení řidiče k věci na výzvu magistrátu nic víc, nezbylo magistrátu než odložit věc přestupku řidiče a zahájit řízení s provozovatelem vozidla o jeho přestupku. Zapsaný provozovatel vozidla nese objektivní odpovědnost. Tento provozovatel na výzvu magistrátu k úhradě určené částky 600 Kč tuto neuhradil a 15. 7. 2019 sdělil pouze jméno a bydliště řidiče bez jakýchkoli dalších údajů a ani poté až do zahájení řízení o přestupku provozovatele (12. 9. 2019, tj. datum převzetí příkazu) nesdělil magistrátu nic ke svému vyvinění (zejména neprokázal či nepředložil či nenavrhl důkazy o spáchání přestupku řidičem vozidla). Po zahájení řízení o přestupku provozovatele magistrát již nemohl v souladu s § 125g zákona o silničním provozu znovu zahájit řízení o přestupku řidiče vozidla.
20. Soud neshledal nezákonný postup správních orgánů ve vztahu k poučovací povinnosti. Poučení zejména na výzvě k úhradě určené částky či označení řidiče vozidla bylo v souladu se zákonem, standardní a dostačující. Žalobce byl ve výzvě poučen i o tom, že pokud se označenému řidiči nebude dařit doručovat nebo bude nekontaktní anebo se mu přestupek neprokáže, bude zahájeno řízení o přestupku provozovatele vozidla. Správní orgán nemůže dávat žadateli návod, co by měl nebo mohl učinit, aby dosáhl žádaného výsledku, může pouze poskytnout pomoc k tomu, aby mohl zákonným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit (srov. např. rozsudek NSS ze 14. 10. 2010 č. j. 5 As 1/2010-

76 nebo rozsudek NSS z 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010-214, publikovaný pod č. 2235/2011 ve Sb. NSS).

21. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Soud se rovněž ztotožnil s vyjádřením žalované k žalobě. Proto žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 17. června 2021

Martina Radkova v. r.
samosoudkyně